

Symboliek en mythologie in de kunst. (cursus in Groningen)

Symboliek wordt gebruikt om een bepaalde betekenis aan een voorwerp of afbeelding te geven. Veel symbolen zijn over de hele wereld bekend, zoals de hond (trouw), de weegschaal (rechtvaardigheid), of de duif (vrede). Anderen zijn tijdgebonden en alleen herkenbaar voor mensen in een bepaalde periode en soms is er een verborgen betekenis alleen bij ingewijden bekend. In deze cursus draait het om de 'beeldtaal' in de christelijke, mythologische en wereldlijke kunst. U buigt u zich over symbolen, thema's en verborgen verhalen. Leer motieven herkennen en met eigen ogen de betekenis van een kunstwerk ontrafelen. Na afloop kijkt U met andere ogen naar kunst.

In de loop der eeuwen is de Griekse mythologie als een bron van inspiratie gebruikt door ontelbare kunstenaars. Voor een begrip van veel kunst is kennis van de Griekse mythologie nodig. Waarom ontvoert de Griekse oppergod Zeus het meisje Europa in de gedaante van een stier? Hoe zorgde Helena's twistappel voor de 10 jaar durende Trojaanse Oorlog? De Goede Herder is in eerste instantie een klassieke uitbeelding van Hermes/Mercurius of van de mythologische herder Orpheus, maar staat in de vroegChristelijke kunst voor Christus.

De middeleeuwer zoekt naar diepere, hemelse of goddelijke duiding van aardse zaken en ontleent daaraan zekerheid en bevestiging. We komen weer een stier tegen, nu als symbool van de evangelist Lucas. Waarom is dat en welke symbolen hebben de andere evangelisten? Wie is de vrouw met de zalfpot? Waarom heeft het Christuskind soms een appel en soms een vogeltje in zijn hand? Wat zijn

Mariabloemen en Mariakleuren?

Tenslotte komt de burgerlijke (genre)kunst van de Gouden Eeuw aan de orde. Schilderijen 'ter lering en vermaak'. Is het Melkmeisje van Johannes Vermeer (1658) een kuis stilleven of een zinnebeeld van liefde en erotiek? Wat dubbelzinnigheid betreft: is een afbeelding van Het Doktersbezoek wel zo onschuldig? Vruchten staan in stilleven's symbool voor vergankelijkheid maar exotische vruchten juist voor rijkdom terwijl overrijp fruit verwijst naar de tijdelijkheid van aardse genoegens.

Programma

Mythen en legenden uit de klassieke Oudheid

1. Griekse goden en helden
2. Zege en deugd in het oude Rome

Christelijke symboliek in de Middeleeuwen en Renaissance

3. De Bijbel en het leven van Christus
4. De Gouden Legende: heiligen en hun wonderen

Emblemen en allegorieën in de Gouden eeuw

5. Zinne- en minnebeelden
6. Ter lering en vermaak

Afbeelding: Caspar Netscher, Bellenblazende jongen, 1670, Mauritshuis Den Haag.

Cursusnummer	26WV-1G11
Docent	<i>Margaret Breukink</i> Drs. Margaret Breukink wordt gedreven door haar passie voor kunst. Haar specialiteit is het bieden van een brede cultuurhistorische context met veel aandacht voor de achtergrondverhalen en het gebruik van het beeldmateriaal.
Vakgebied	Kunst- en cultuurgeschiedenis
Seizoen	2026 winter/voorjaar
Dag	Dinsdag
Inschrijven voor	di 10 feb. 2026

Tijd	13.30-15.30
Cursusdata	24-feb., 03-mrt., 17-mrt., 24-mrt., 31-mrt., 07-apr., 14-apr.
Prijs	€ 187,50
Aantal colleges	6/cursusprijs inclusief cursusmateriaal
Werkvorm	Hoorcollege
Cursusmateriaal	Syllabus, inbegrepen bij de cursusprijs
Opmerkingen	De powerpoint van deze cursus wordt niet digitaal beschikbaar gesteld.